

13/1966.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 13/1966 med anledning av ltm. Nils Dahlman m.fl:s hemställningsmotion om framställning hos landskapsstyrelsen om en omprövning av förslaget att förlägga Ålands sjömansskola till Pommern i stället för till en skolbyggnad på land och att landskapet i samband därmed övertager fartyget för att i framtiden bevaras som ett museifartyg (№ 7/1966).

Med anledning av ovannämnda hemställningsmotion, varöver Landstinget begärt utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört intendenten för Ålands sjöfartsmuseum, sjökaptén Gunnar Boman, och ordföranden i den av landskapsstyrelsen tillsatta kommittén för uppgörande av förslag till ombyggnad av 4 m/bk Pommern till sjömansskola, äldre landskapssekreterare Jan-Erik Lindfors, vördsamt anföra följande:

Den planerade ombyggnaden av Pommern till sjömansskola synes icke kunna förverkligas utan att fartygets yttre avsevärt förändras. Därmed är en mycket betydelsefull förutsättning, bibehållandet av fartygets utseende, icke tillfinnandes. I övrigt synes fartygets utrymmen väl förlå för en sjömansskola, om ock utrymmena av naturliga orsaker icke bli möjligast ändamålsenliga. Klart är, att fartygets värde som museiföremål vid en sådan ombyggnad går förlorat.

Då Landstinget år 1962 beslöt, att en ombyggnad till sjömansskola skulle planeras, ansågs detta utgöra en förutsättning för att fartyget överhuvud skulle kunna bevaras som en turistattraktion och sevärdhet i Mariehamn. Hade icke detta syftemål legat till grund för planen, så hade det blivit uppenbarligen bättre och förmodligen billigare att bygga en sjömansskola i land.

Numera är det dock uppenbart, att icke ens såsom turistattraktion kommer fartyget mera att tilldraga sig samma intresse som hittills, om fartyget bygges om enligt planerna. Dessutom synes en allmän opinion numera gå emot ombyggnadsplanerna med hänsyn till fartygets obestridliga värde som sjöhistoriskt museiobjekt. Utskottet håller för troligt, att genomförandet av ombyggnaden i framtiden skulle visa sig mindre ändamålsenlig för sjömansutbildningen. Ur kulturhistorisk synpunkt kommer med all sannolikhet en sådan åtgärd att fördömas av en ny generation, som i Pommern, bevarad i ursprungligt skick och måhända kompletterad med tidstypiska inventarier, skulle se en klenod av oskattbart värde.

En fullständig översyn av Pommern och istandsättning på lång sikt beaktas approximativt stiga till närmare 700.000 mk. Därvid måste farty-

get i docka för översyn av skrovet och utbyte av anfrätta bottenplåtar. En sådan översyn är under alla omständigheter nödvändig inom de närmaste åren. Vidare bör däck, däckshus och rigg ses över, varvid trädäcket måste ersättas. De sistnämnda åtgärderna kunna dock genomföras i hemhamnen successivt. Det aktuella anslagsbehovet torde därför stiga till ungefär hälften av det ovannämnda beloppet. Efter en sådan genomgripande upprustning och med omsorgsfullt underhåll i fortsättningen kommer fartyget att kunna bevaras i många decennier utan större investeringar. Det årliga underhållet och nödiga personalkostnader kunna täckas med intäkterna i dagens läge. Under förutsättning att turistströmmen till landskapet inte minskar, kan man därför räkna med att anslag ur allmänna medel icke skall erfordras härför.

Med beaktande av nämnda omständigheter anser utskottet, att Landstinget borde frångå sitt tidigare beslut om ombyggnad av Pommern till sjömansskola och i stället gå in för fartygets bevarande i oförändrat skick för framtiden. Därvid torde det vara mest ändamålsenligt, om fartyget kunde överlåtas i landskapets ägo men överlämnas att förvaltas av Ålands sjöfartsmuseum, vars museinämnd torde besitta just det intresse och den sakkunskap, som erfordras för att fartyget skall pietetsfullt bevaras för framtiden. Då dessa anordningar förutsätter underhandlingar med Mariehamns stad och med fartygets donatorer, fru Eva Hohenthal och skeppsredaren Edgar Erikson, synes det utskottet lämpligast, att om dessa detaljer skulle beslutas efter det landskapsstyrelsen utrett härmed sammanhängande omständigheter.

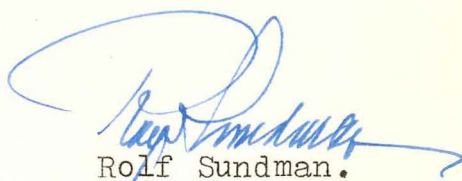
Då den fortsatta planeringen av Ålands sjömansskolas lokaliteter blir beroende av ett slutligt beslut i denna fråga, bör detta ärende betraktas som brådskande.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå, att Landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen om en utredning angående möjligheterna att övertaga 4m/bk Pommern i landskapets ägo för att bevaras för framtiden som ett museifartyg.

Mariehamn, den 19 november 1966.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Gunnar Häggblom (delvis) samt ledamöterna Leandersson, Lindfors och Söderlund (delvis) ävensom suppleanten Eriksson (delvis).